

TANGAZO LA SERIKALI Na. 791 la tarehe. 6/9/2024

SHERIA YA SERIKALI ZA MITAA (MAMLAKA YA WILAYA),
(SURA YA 287)

SHERIA NDOGO

(Imetengenezwa chini ya kifungu cha 153 (1) (b))

SHERIA NDOGO YA KUZUIA NA KUDHIBITI SUMUKUVU YA HALMASHAURI YA
WILAYA YA KASULU YA MWAKA 2024

- Jina 1. Sheria Ndogo hii itajulikana kama Sheria Ndogo ya Kuzuia na Kudhibiti Sumukuvu ya Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu ya Mwaka 2024.
- Matumizi 2. Sheria Ndogo hii itatumika katika eneo lote la Mamlaka ya Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu.
- Tafsiri 3. Katika Sheria Ndogo hii, isipokuwa kama muktadha unahitaji vinginevyo-
“Afisa Mwidhiniwa” maana yake ni Afisa yeyote wa Halmashauri aliyeteuliwa na Mkurugenzi kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii;
“Halmashauri” maana yake ni Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu;
“kanuni bora za kilimo” maana yake ni uandaaji wa shamba kwa usahihi, upandaji mbegu bora kwa wakati na kwa nafasi sahihi, upaliliaji, utumiaji mbolea kwa usahihi, udhibiti wa wadudu na wanyama waharibifu, uvunaji na hifadhi sahihi ya mazao;
“kilimo” maana yake ni shughuli ya uzalishaji wa mazao;
“mkulima” maana yake ni mtu, taasisi, kampuni au kikundi cha watu anayejihusisha na shughuli za kilimo;
“mfanyabiashara” maana yake ni taasisi, kampuni, kikundi cha watu au mtu binafsi anayejihusisha na shughuli za kuuza au kununua mazao ya kilimo;

“Mkurugenzi” Maana yake ni Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu au afisa yeyote aliyeteuliwa kutekeleza majukumu ya Mkurugenzi;
“sumukuvu” maana yake ni sumu zinazozalishwa na kuvu wanao ota kwenye mazao;
“viashiria vya sumukuvu” maana yake ni dalili zinazoonyesha uwepo wa sumukuvu kwenye mazao; na
“viuatilifu” maana yake ni sumu ya kuua au kuzuia wadudu waharibifu wa mazao.

Uratibu na
usimamizi
wa shughuli
za kilimo na
udhibiti wa
sumukuvu

4.-(1) Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kuratibu na kusimamia shughuli za kilimo ndani ya eneo la Halmashauri kwa lengo la kuzuia na kudhibiti sumukuvu.

(2) Bila kuathiri masharti ya kanuni ndogo ya (1), Halmashauri itakuwa na mamlaka ya kufanya ukaguzi katika mashamba, vyombo vya usafirishaji wa mazao, maghala, kiwanda au eneo la usindikaji kwa lengo la kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii.

Uandaaji wa
shamba

5. Mtu yeyote anayekusudia kulima atapaswa kuzingatia misingi ifuatayo-
(a) kuzingatia njia sahihi za uandaaji wa shamba;
(b) kutayarisha shamba kwa wakati; na
(c) kutotayarisha shamba kwa kuchoma moto.

Upandaji wa
mazao

6. Mtu yeyote atakayepanda mazao atapaswa kuzingatia njia sahihi za upandaji ikiwa ni pamoja na-
(a) kutumia mbegu bora;
(b) kupanda mara mvua za kupandia zinapoanza kunyesha; na
(c) kupanda kwa nafasi sahihi.

Utunzaji wa
mazao
shambani

7. Mtu yeyote aliyepanda mazao atapaswa kuyatunza kwa kuzingatia njia sahihi za utunzaji wa mazao ikiwa ni pamoja na-
(a) kutumia mbolea;

- (b) kupalilia kwa wakati; na
- (c) kudhibiti magonjwa, wadudu na wanyama waharibifu.

Uvunaji wa mazao

8. Mtu yeyote atakayevuna mazao atapaswa kuvuna kwa kuzingatia kanuni bora za uvunaji ikiwa ni pamoja na-
- (a) kuvuna mara baada ya mazao kukomaa au kukauka;
 - (b) kusafisha mazao na kuyahifadhi vizuri; na
 - (c) kusafisha shamba baada ya kuvuna.

Ukaushaji wa mazao

9. Mtu yeyote atakayevuna mazao anapaswa kuyakausha kwa kutumia njia sahihi mara tu baada ya kuvuna ikiwa ni pamoja na-
- (a) njia za asili zisizoruhusu kuvu kuota;
 - (b) kutumia maturubai, mikeka na vichanja vinavyozuia uchafuzi wa mazao; na
 - (c) kukausha kwa njia yoyote sahihi itakayoelekezwa na mtaalam.

Uhifadhi wa mazao

- 10.-(1) Mtu mwenye mazao atawajibika kuhifadhi mazao kwa kutumia njia sahihi za kiasili au za kisasa ambazo zitazuia kuota kwa kuvu.
- (2) Njia sahihi za kutumika kuhifadhi mazao ni pamoja na kuhifadhi kwenye-
- (a) mifuko isiyopitisha hewa;
 - (b) magunia ya kawaida kwa ajili ya mazao yaliyowekwa viuatilifu;
 - (c) kihenge na kichanja bora cha asili;
 - (d) silo au pipa maalum;
 - (e) ghala bora lililo safi;
 - (f) kitu kingine kadri itakavyoshauriwa na wataalamu.

Wajibu wa Halmashauri

11. Katika utekelezaji wa Sheria Ndogo hii, Halmashauri itakuwa na wajibu ufuatao:
- (a) kuhamasisha na kutoa elimu ya uzalishaji na usimamizi wa mazao;
 - (b) kuhamasisha uhifadhi wa mazao katika eneo salama ili kuepuka uchafuzi wa sumukuvu;

- (c) kuweka mazingira wezeshi ya upatikanaji wa pembejeo za kilimo;
- (d) kutunza kumbukumbu za mashamba yote ya mazao ya kilimo katika Kata na Vijiji ili kusimamia utekelezaji wa Sheria Ndogo hii;
- (e) kuanzisha na kuendeleza mashamba darasa na vituo maalum kwa ajili ya kutolea mafunzo ya udhibiti wa sumukuvu;
- (f) kuanzisha na kuhamasisha wakulima na wadau wengine kujenga sehemu za kuhifadhi mazao; na
- (g) kuandaa uwepo wa vituo maalum vya kuuza na kununua mazao.

Wajibu wa mkulima

12. Kila mkulima atakuwa na wajibu wa-

- (a) kufanya shughuli za kilimo kwa kuzingatia kanuni bora za kilimo na usimamizi wa mazao kabla na baada ya kuvuna;
- (b) kutoa taarifa kwa Halmashauri kuhusu uwepo wa dalili za kuvu katika mazao; na
- (c) kushiriki mafunzo yaliyoandaliwa na Halmashauri ya kudhibiti sumukuvu na kutekeleza ujuzi uliopatikana kwenye mafunzo hayo.

Wajibu wa msafirishaji

13. Mtu yeyote anayesafirisha mazao anapaswa kuhakikisha vifungashio na vifaa anavyotumia kusafirisha mazao ni vikavu na visivyoruhusu maji, unyevu na vumbi kuingia ndani ili kuepusha kuvu kuota kwenye mazao.

Wajibu wa mfanyabiashara

14. Mfanyabiashara wa mazao ana wajibu wa kuhakikisha ananunua, anahifadhi au kuuza mazao ambayo hayana viashiria vya uwepo wa sumukuvu kama inayoonekana katika Jedwali la Kwanza la Sheria Ndogo hii.

Wajibu wa msindikaji

15. Msindikaji atakuwa na wajibu wa kusindika mazao ambayo hayana viashiria vya uwepo wa sumukuvu kama inayoonekana katika Jedwali la Kwanza la Sheria

Ndogo hii.

Makosa na
adhabu

16. Mtu yeyote ambaye-

- (a) hatavuna kwa wakati mara baada ya mazao kukomaa;
- (b) anachelewa kuondoa mazao shambani baada ya kuvuna bila kuwa na sababu ya msingi;
- (c) anaanika kwenye udongo, vumbi au mchanga;
- (d) anakausha mazao katika mazingira yanayoweza kusababisha sumukuvu;
- (e) anumia viuatilifu vilivyozuiliwa kwenye mazao;
- (f) anauza mazao yenye viashiria vya sumukuvu;
- (g) anasafirisha mazao kwa njia zitakazosababisha mazingira ya kuvu kuota; au
- (h) anumia mazao yenye viashiria vya sumukuvu wakati wa usindikaji,

anatenda kosa na endapo atapatikana na hatia atawajibika kulipa faini isiyopungua shilingi elfu hamsini na isiyozidi shilingi laki tatu au kutumikia kifungo kisichozidi miezi kumi na mbili au adhabu zote kwa pamoja.

Kufilisha
kosa

17. Mkurugenzi anaweza kumtoza mtu yeyote aliyetenda kosa kinyume na Sheria Ndogo hii kiasi kisichozidi shilingi elfu hamsini iwapo mkosaji atakiri kosa kwa hiari na kuwa tayari kujaza fomu maalum iliyoambatishwa kwenye Jedwali la Pili la Sheria Ndogo hii.

Sheria Ndogo ya Kuzuia Na Kudhibiti Sumukuvu ya Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu

Tangazo la Serikali Na.791 (Linaendelea.)

JEDWALI LA KWANZA

(Limetengenezwa chini ya aya ya 14 na 15)

VIASHIRIA VYA SUMUKUVU

Namba	AINA YA MAZAO	HALI YA UNYEVU AU KUVU	MWONEKANO WA PUNJE
1	Mahindi	Punje kuwa na unyevu	Punje kuwa na ukungu au kuvu - rangi kahawia au nyeusi au kijani au njano kuwa na harufu ya uvundo
2	Karanga	Punje kuwa na unyevu	Punje kuwa na ukungu au kuvu – rangi kahawia au nyeusi au kijani au njano kuwa na harufu ya uvundo

Sheria Ndogo ya Kuzuia Na Kudhibiti Sumukuvu ya Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu

Tangazo la Serikali Na.791 (Linaendelea.)

JEDWALI LA PILI

(Limetengenezwa chini ya aya ya 17)

FOMU YA KUFIFILISHA KOSA

Mimi Nakiri KWA HIARI YANGU MWENYEWWE mbele ya.....ambaye ni Mkurugenzi wa Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu kwamba mnamo tarehe.....ya Mwezi..... Mwaka nilitenda kosa la kukiuka masharti ya kanuni ya ya Sheria Ndogo ya Kuzuia na Kudhibiti Sumukuvu ya Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu ya Mwaka 2024.

Kwa mamlaka aliyopewa Mkurugenzi Mtendaji wa Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu, Niko tayari kulipa kiasi cha shilingi..... kama faini ya ufililishaji wa kosa nililotenda chini ya Sheria Ndogo za Kuzuia na Kudhibiti Sumukuvu ya Halmashauri ya Wilaya ya Kasulu ya Mwaka 2024.

NATHIBITISHA KWAMBA MAELEZO HAPO JUU NI YA KWELI NA NIMEYATOA MIMI MWENYEWWE KWA HIARI YANGU KADRI YA UFAHAMU WANGU.

Leo tarehe.....ya Mwezi.....Mwaka.....

Jina.....Saini.....

MBELE YA:

Jina.....

Wadhifa.....

Saini.....

Tarehe.....

Mhuri wa Halmashauri umewekwa katika Sheria Ndogo hizi kwa kuzingatia Azimio lililopitishwa kwenye Mkutano wa Halmashauri uliofanyika tarehe 11/11/2022 mbele ya:-

JOSEPH KASHUSHULA RWIZA,
*Mkurugenzi mtendaji,
Halmashauri ya wilaya,
Kasulu*

ELIYA CHARLES KAGOMA,
*Mwenyekiti,
Halmashauri ya wilaya,
Kasulu*

Dodoma,
31 Januari, 2024

NAKUBALI,

MOHAMED OMARY MCHENGERWA (MB.),
Waziri wa Nchi-OR-Tamisemi,